

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 182

**İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna
Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği
Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1993)
ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve Listesi.....	4
• Kanun Teklifleri Yenileme Tezkeresi.....	6
• 2/1993 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	7
- Genel Gerekçesi.....	7
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	8
• Dışışleri Komisyonu Raporu.....	9
• Muhalefet Şerhi	14
• Teklif Metni.....	15
• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin	15
• Anlaşma Metni.....	16
• Notalar	21

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-207628

5 Şubat 2024

Konu: Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27’nci Yasama Döneminde Anayasa’nın 90’ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/1774	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşma
2	2/1777	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşma
3	2/3952	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşması ve Notalar

Sayfa 1 / 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27’nci Yasama Dönemi’nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/1774, 1777 ve 3952 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1993)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 912134 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşması”nın “Notalar”la birlikte onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim

Mustafa Şentop
Tekirdağ

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması” 3 Kasım 2018 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasındaki mevcut dostluk ilişkileri temelinde ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal kalkınmaya yardımcı olunması ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından Ukrayna’da uygulamaya konulacak proje ve programların hukuki zemininin tesis edilmesi hedeflenmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-49918

12 Kasım 2021

Konu: Anlaşma ve Notalar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3 Kasım 2018 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması”nı Notalarla birlikte onaylanması uygun bulunmak üzere Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

17/01/2025

Esas No: 2/1993

Karar No: 138

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1993 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 14/01/2025 tarihinde yaptığı 13’üncü toplantısında görüşölmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

27’nci Yasama Döneminde görüşülememesi nedeniyle kadük kalan 2/3952 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, 06/02/2024 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla yenilenmiştir. Teklif, 2/1993 esas numarası ile 07/02/2024 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonun 28’inci Yasama Dönemi 14/01/2025 tarihli 13’üncü toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) yetkililerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye ve Ukrayna arasında ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda iş birliğinin geliştirilmesini, ekonomik ve sosyal alanlarda kalkınmaya yardımcı olunmasını ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından Ukrayna’da uygulamaya konulacak proje ve programların hukuki zemininin tesis edilmesini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmelerde,¹

Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayşe Berris Ekinci tarafından;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşması’nın, 3 Kasım 2018 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey Toplantısı kapsamında imzalandığı,

TİKA’nın Ukrayna’daki resmî statüsünü belirleyecek bu anlaşmanın yürürlüğe girişinin, ülkemizin kalkınma ve insani yardım faaliyetlerini Ukrayna’da sorunsuz bir şekilde yürütebilmesi açısından son derece önemli olduğu,

Mevcut durumda TİKA’nın, Ukrayna nezdindeki Program Koordinasyon Ofisinin tüzel bir kişiliğinin bulunmaması nedeniyle kuruluş adına sözleşme, kira kontratı, abonelik işlemlerinin yapılamadığı, banka hesabı açılmadığı ve para transferi gerçekleştirilemediği,

TİKA’nın resmî statüsünün tescil edilmemesinin Ukrayna’daki hareket kabiliyetini kayda değer şekilde kısıtladığı,

2022 yılında başlayan savaşla Ukrayna’da eğitimden sağlığa, enerjiden barınmaya, büyük bir kalkınma desteği ihtiyacının hâsıl olduğu,

TİKA’nın Ukrayna’daki faaliyetlerine 1997 yılında başladığı ve bu kapsamda eğitim, sağlık, sosyal altyapılar, kapasite geliştirme ve restorasyon alanlarında bugüne kadar toplamda 43 milyon ABD doları değerinde 550’den fazla projeyi hayata geçirdiği,

Söz konusu projelerin, gerek ülkemizin yumuşak gücünün yansıtılmasına gerek stratejik ortağımız Ukrayna’yla mevcut dostluk ilişkilerimizin gelişimine fevkalade katkılar sunduğu,

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

<https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/4076>

Savaş nedeniyle Ukrayna’da yaşanan yıkım ve ülkenin yeniden imarına yönelik çalışmalar kapsamında Türkiye’nin yardımlarına yönelik beklentinin arttığı ve bu bağlamda ülkemizin önde gelen kalkınma ve insani yardım kuruluşlarımızdan biri olan TİKA’nın Ukrayna’daki faaliyetlerini sorunsuz şekilde yürütebilmesi açısından bahse konu anlaşmanın büyük önem arz ettiği,

ifade edilmiştir.

Komisyon Başkanı ve üyeler tarafından:

TİKA’nın 43 projesinin Ukrayna’nın hangi bölgelerinde yer aldığı ve bu projelerin içeriğine ilişkin olarak yöneltilen soru TİKA Başkanı Serkan Kayalar tarafından cevaplandırılmış ve bu kapsamda;

Bu projelerin 1995 yılından bu yana gerçekleştirilen birçok projeden oluştuğu ve Ukrayna’nın hemen hemen her bölgesinde başta eğitim ve sağlık olmak üzere birçok proje gerçekleştirildiği,

Ukrayna’da “soydaş” tabir ettiğimiz halklardan özellikle Kırım Tatarları ve Gagavuz halklarının bulunduğu ve Kırım Tatarlarının özellikle oradaki temsiliyetini güçlendirecek projelerin hayata geçirildiği,

Sınırlı imkânlarla rağmen bu sene 10’a yakın projenin hayata geçirildiği ve bu kapsamda çocuk sağlık merkezi inşa edildiği; özellikle Kiev’deki Müslümanlara yönelik projelerin gerçekleştirildiği,

İnsani yardım projelerinin hayata geçirildiği ve bir proje yapılırken ülkenin tüm bölgesindeki temsiliyete dikkat edildiği ve Ukrayna’nın hemen hemen her şehrinde bir TİKA projesinin hayata geçirildiği,

belirtilmiştir.

Kırım Tatarları dışında Rusların işgal ettiği Donetsk bölgesinde Anadolu’dan giden çok ciddi bir Hristiyan Türk nüfusunun bulunduğu ve Çarlık Rusyası döneminde bölgeye göç ettirilmiş olan grupların var olduğu,

ifade edilmiştir.

Ülkemizin Ukrayna ve Rusya arasında barışla alakalı süregelen gayretlerine, bu anlaşmanın böylesi bir dönemde kabul edilmesi nasıl bir etki doğurabileceği ve bunun Dışişleri Bakanlığı tarafından mülhaza edilip edilmediği,

Kırım’ın Rus işgali altında olduğu ve TİKA’nın yapabileceği projelerin büyük bir kısmının Kırım’ı kapsamış olabileceği ve anlaşmanın yasal bir statü sağlamak dışında değerini ve etkinliğini devam ettirip ettirmediği;

Yaşanan savaş nedeniyle sınırların ve jeopolitiğin değiştiği, bu kapsamda anlaşmanın maddelerinin geçerliliğinin devam edip etmediğine

ilişkin sorular yöneltilmiş olup,

Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayşe Berris Ekinci ve TİKA Başkanı Serkan Kayalar ve Dışişleri Bakanlığı Doğu Avrupa Genel Müdür Yardımcısı Can Oğuz tarafından cevaplandırılmış ve bu kapsamda;

Bahse konu anlaşmanın muhtevasının bugün de geçerli olduğu,

Bu anlaşmanın bütün ülkeyi hedef alan bir anlaşma olduğu ve önümüzdeki dönemde de kalkınma faaliyetlerinin/projelerinin Ukrayna’da hız kazanacağı,

Türkiye’nin TİKA vasıtasıyla anılan ülkede faaliyet gösterebilmesi açısından bu anlaşmanın önem arz ettiği,

Kırım'daki siyasi gelişmeler sonrası oradaki birçok halkın şu anda Ukrayna içerisinde yaşadığı ve Ukrayna Hükümeti'nin onların temsiliyetiyle ilgili çok ciddi adımlar attığı,

TİKA'nın Kırım'daki faaliyetlerinin mevcut durumdan dolayı şu anda mümkün olmadığı ancak Ukrayna içerisinde çok ciddi sayıda özellikle Kırım'dan gelen soydaşlarımızın mevcut olduğu ve projelerin daha çok onlara yönelik gerçekleştirildiği,

Kırım'dan Ukrayna'ya geçince hem haklar hem sosyal yaşamla ilgili konularda çok ciddi ihtiyaçların ortaya çıktığı ve bu kapsamda, kültür merkezlerinden sağlık merkezlerine yönelik çalışmalar yapıldığı,

Anlaşma ahdi zemini güçlendireceği için hem Ukrayna'daki dostlarımıza hem de soydaşlarımıza yönelik projelerimizi çok daha etkin bir şekilde yapılmasına imkân tanyacağı,

Ülkemiz de dâhil olmak üzere bütün uluslararası toplumun Ukrayna'nın toprak bütünlüğü politikası çerçevesinde hareket ettiği,

Ukrayna'nın diğer bölgelerinde de savaşın getirdiği bir yardım ihtiyacının var olduğu ve Ukrayna'nın diğer bölgelerine geçirilmiş olması nedeniyle bu yardımların Kırım Tatarlarına da katkı sağladığı,

Gagavuz Türklerine yönelik de geçtiğimiz yıllarda büyük bir kültür merkezi inşa edildiği,

Moldova'da da Hristiyan Türklere yönelik projelerin devam ettiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif'in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif'in 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakkak</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ceylan Akça Cupolo</i>
Gaziantep	Ankara	Diyarbakır
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Talih Özcan</i>	<i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i>	<i>Kamil Aydın</i>
Düzce	Elâzığ	Erzurum

Üye
Utku Çakırözer
Eskişehir

Üye
Derya Ayaydın
İstanbul

Üye
Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Üye
Ali Şahin
Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Seda Gören Bölük
İstanbul

Üye
İsmail Özdemir
Kayseri

Üye
Metin Ergun
Muğla

Üye
Mehmet Güzelmansur
Hatay

Üye
Tuğba Işık Ercan
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ziya Altunyaldız
Konya
(Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın (TİKA) geçmiş faaliyetleri dikkate alındığında, kurumun uluslararası standartlara uygun bir şeffaflık ve hesap verebilirlik anlayışıyla hareket etmediği görülmektedir. Önceki Sayıştay raporları, TİKA'nın mal ve hizmet alımları ile ihalelerde muhasebe kayıtlarını tutmadığını, avans limitlerini sürekli aştığını ve program koordinasyon ofisleri aracılığıyla yapılan harcamaların şeffaf olmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, 2024 yılı Sayıştay raporunun hâlâ açıklanmamış olması, kurumun hesap verebilirliği ve denetim konusundaki kaygıları derinleştirmektedir.

TİKA'nın kalkınma projelerinin, tarafsızlık ve uluslararası normlar temelinde yürütülmesi gerekirken, bu projelerin iktidarın ideolojik hedeflerini destekleyecek şekilde araçsallaştırıldığı yönünde kuruma dair birçok eleştiri getirilmektedir. Eğitim, sağlık ve altyapı gibi sürdürülebilir kalkınma alanlarına yeterince odaklanılmamakta; bunun yerine dini ve kültürel temalı projelere öncelik verilmektedir. Bu durum, kalkınma projelerinin evrensel değerlerden sapmasına neden olmaktadır.

Ayrıca, TİKA'nın Afganistan'daki Taliban rejiminin desteklediği medya merkezine ekipman yardımı yaptığı bilinmektedir. Taliban rejiminin sistematik insan hakları ihlallerini artırdığı ve kadınlara yönelik baskıcı politikalarını derinleştirdiği bir dönemde yapılan bu yardımlar, uluslararası insan hakları standartlarına açıkça aykırıdır. Bu tür tartışmalı faaliyetler, TİKA'nın uluslararası düzeydeki güvenilirliğini ve tarafsızlığını ciddi şekilde zedelemektedir.

Sayıştay raporlarında vurgulandığı üzere, TİKA'nın ihale süreçlerinde şeffaflık eksikliği ve belirli firmaların kayırıldığı iddiaları, kurumun rant ve kayırmacılığa açık bir yapıya sahip olduğu eleştirilerini güçlendirmektedir. Avans limitlerinin sürekli aşılması ve bu harcamaların denetlenmemesi, kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak, TİKA'nın faaliyetleri kapsayıcı, şeffaf ve tarafsız olmalı; kalkınma projeleri ise uluslararası normlara uygun şekilde yürütülmelidir. Bu eksikliklerin giderilmediği mevcut koşullarda, anlaşmaya ilişkin şerh düşüyoruz.

15.01.2025

Ceylan Akça Cüpolo

Diyarbakır

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA
KALKINMA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 3 Kasım 2018 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşması”nın “Notalar”la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA
KALKINMA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Hükümeti (bundan böyle birlikte "Taraflar" olarak anılacaktır),

İki ülke arasındaki karşılıklı saygı ve mevcut dostane ilişkiler çerçevesinde, Taraflar arasında sosyal ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmak için karşılıklı bağları güçlendirmeyi ve verimli bir kalkınma işbirliği geliştirmeyi arzulayarak,

Taraflar aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

MADDE 1 AMAÇ

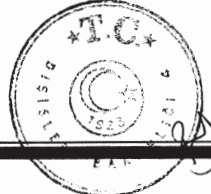
1. Bu Anlaşmanın temel amacı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti arasındaki kalkınma işbirliğine ilişkin yasal ve kurumsal çerçeveyi belirlemektir.

2. Taraflar, bu Anlaşmaya göre, sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla teknik ve mali işbirliği projelerinin (programlarının) uygulanmasını sağlamak için işbirliği yapacaklardır. Taraflar ayrıca insani yardım sağlanmasını kolaylaştırmak için de işbirliği yapacaktır.

MADDE 2 İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflarca aşağıdaki alanlara özellikle önem verilir;

- a) Ukrayna'daki eğitim altyapısına katkıda bulunulması, danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin sağlanması,
- b) Sağlık koruma altyapısının geliştirilmesi,
- c) Sosyal hizmetler sisteminin geliştirilmesinin teşvik edilmesi,
- d) Türkiye Cumhuriyeti'nde Ukrayna çalışmalarının ve Ukrayna'da Türkoloji'nin geliştirilmesi,
- e) Tarımsal üretimi artırılması ve kırsal alanların geliştirilmesi,
- f) Ukrayna'da ve Türkiye'de Turizm Sektörünü Geliştirmek Amacıyla İşbirliği,
- g) Üretim sektörlerinin geliştirilmesi,
- h) Kamu yönetiminde kurumsallaşma düzeyini artırılması.

MADDE 3 UYGULAYICI KURUMLAR

1. Bu Anlaşmanın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına uygulanmasından Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (bundan böyle "TİKA" olarak anılacaktır) sorumludur.

2. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasının sağlanmasından ve bu Anlaşma kapsamında teknik işbirliği projelerinin (programlarının) devlet tarafından kaydedilmesinden sorumlu Ukrayna tarafının yetkili organı Ukrayna Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakanlığı'dır.

MADDE 4 İŞBİRLİĞİ BİÇİMLERİ

1. Tarafların bu Anlaşma kapsamındaki işbirliği, teknik ve mali yardım biçiminde olacaktır.

2. Ukrayna tarafına teknik yardım, TİKA tarafından teknik bilgi transferi, personel eğitimi, danışma faaliyetleri, hizmetlerin sağlanması, donanım ve malzemelerin temini, projelerin başarıyla uygulanması için gerekli olan yeni teknolojilerin (programların) tanıtılması şeklinde yürütülecektir.

3. Ukrayna tarafına mali yardım, TİKA tarafından, malların, teçhizatın ve malzemelerin finanse edilmesi ve projelerin (programların) başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli olan iş ve hizmetleri sağlayacak hibeler şeklinde gerçekleştirilecektir.

MADDE 5 TİKA PROGRAM KOORDİNASYON OFİSİ

1. TİKA Ukrayna'daki Program Koordinasyon Ofisi tarafından temsil edilecektir (bundan böyle Ukrayna'daki TİKA PKO olarak anılacaktır"). Ukrayna'daki TİKA PKO Kiev'de yerleşiktir.

2. Ukrayna'daki TİKA PKO Ukrayna'nın diğer şehirlerinde temsilcilik ofisleri açma hakkına sahip olacaktır. Ukrayna'daki TİKA PKO, Ukrayna topraklarında temsilcilik ofislerini koordine edecek ve temsilcilik ofislerinin faaliyetlerinden sorumlu olacaktır.

3. Ukrayna'nın diğer şehirlerinde temsilcilik ofisleri açılması Ukrayna tarafının yetkili makamından diplomatik yollarla onay alınması suretiyle gerçekleştirilecektir.

4. Ukrayna'daki TİKA PKO tüzel kişiliğe sahiptir. Ukrayna mevzuatına göre Ukrayna'daki TİKA PKO

- a) Sözleşme akdetmek,
 - b) Taşınır mal edinmek ve elden çıkarmak,
 - c) Taşınmaz kiralamak,
 - d) Ukrayna'daki TİKA PKO' da yerel personel istihdam etmek,
 - e) Banka hesapları açmak ve nakit varlıklarda işlem yapmak,
 - f) Uyumazlığa taraf olmak,
- hukuki ehliyetlerine sahip olacaktır.

5. Türkiye Cumhuriyeti'nde benzeri görevlerle Ukrayna tarafından benzer bir ofis kurulması halinde, kurulacak ofis personeline işbu Anlaşma ile Ukrayna'daki TİKA PKO Personeli için sağlanan imtiyaz ve dokunulmazlıkların aynısı sağlanacaktır.

MADDE 6 **TİKA PROGRAM KOORDİNASYON OFİS PERSONELİ**

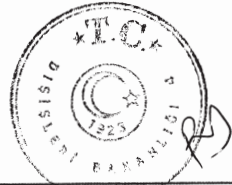
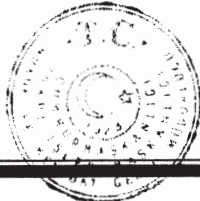
TİKA Ukrayna'daki TİKA PKO'nun yöneticisini ve sayıları üçten fazla olmayan TİKA PKO Yönetici yardımcılarını atar.

"TİKA PKO'nun Yöneticisi" bir program koordinatörüdür ve Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak TİKA tarafından atanan Türk vatandaşlığına sahip bir yetkiliyi ifade eder. TİKA PKO Yöneticisi, 1961 Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi'ne göre diplomatik ajana tanınan eşdeğer statüye sahip olacaktır.

Ukrayna'daki "TİKA PKO Yönetici Yardımcısı" Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına uygun olarak TİKA tarafından atanan Türk vatandaşlığına sahip yetkilileri ifade eder. Yönetici yardımcıları 1961 Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi'ne göre idari ve teknik personele tanınana eşdeğer statüye sahip olacaktır.

"Yerel Personel" Ukrayna'daki TİKA PKO tarafından verilen görevleri yerine getirmek üzere istihdam edilen Ukrayna vatandaşlarını ifade eder.

Türk tarafı, Yönetici ve Yardımcıların atanmasını Ukrayna tarafının yetkili makamına diplomatik kanallar ile bildirir.

MADDE 7
GÜMRÜK VERGİLERİ VE VERGİLERDEN MUAFİYET

1. Ukrayna'daki TİKA PKO tarafından resmi kullanım amacıyla ithal edilen mallar (alkollü içecekler ve tütün mamulleri hariç) depolanma ücretleri, malların gümrükten belirlenen yerlerin dışına çekilmesi ve gümrük çalışanlarına fazla mesai için ödenmesi muhtemel ücretler hariç olmak üzere, Ukrayna'da konmuş tüm vergiler, gümrük vergileri, ek ödemeler ve ilave mali yükümlülüklerden muaftır.

2. TİKA'nın Ukrayna tarafına sağladığı veya alıcılar tarafından kullanılan ekipman, malzeme (vergilendirilebilir mallar hariç), finansal kaynaklar, işler ve hizmetler Ukrayna'da talep edilecek veya tahsil edilebilecek herhangi bir vergi, resim, harç ve diğer vergi yükümlülüklerinden muaftır.

MADDE 8
GİRİŞ VE İKAMET

1. Ukrayna'nın yetkili devlet makamları gecikmeksizin, ancak Ukrayna'nın yabancılar ve vatansız kişilerin hukuki statüsüne ilişkin mevzuatına göre, aşağıdaki şahıslara geçici ikamet izni verecektir:

- a) TİKA'nın Ukrayna'daki resmi faaliyetlerine katılan uzmanlar,
 - b) Teknik kalkınma işbirliği projelerinin ve programlarının uygulanması için TİKA tarafından Ukrayna'da görevlendirilen personel.
2. Geçici ikamet izni, bu izin süresince Ukrayna topraklarından çıkış yapmak için sahibine birden fazla giriş ve çıkış yapma hakkı tanır.
3. Görevleri yerine getirmek için, Ukrayna topraklarına girmeden önce, Ukrayna'nın diplomatik misyonu veya konsolosluk makamı tarafından bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen kişilere "D" vizesi verilir.

MADDE 9
DEĞİŞİKLİKLER VE UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşma, Tarafların herhangi bir zamanda karşılıklı yazılı onayı ile değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Anlaşmanın 10. Maddesi uyarınca yürürlüğe giren yasal prosedüre uygun olarak yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü anlaşmazlığın çözümü için karşılıklı istişarelerde bulunulur ve Taraflar, bu tür anlaşmazlıkları uluslararası yollarla taşımamayı kabul eder.

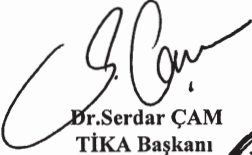
MADDE 10
SON HÜKÜMLER

1. Bu Anlaşma, Tarafların diplomatik kanallar vasıtasıyla, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli olan iç yasal prosedürlerin tamamlandığını bildiren son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. Bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, 14 Kasım 2002’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşması” ve 22 Aralık 2011 tarihli “14 Kasım 2002’de imzalanan ‘Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşması’nın 2 inci Maddesine Göre Uygun Görülen Proje Listenin Onaylanması Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Mutabakat Zaptı” sona erecektir.
3. Bu Anlaşmanın hükümleri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce başlatılan teknik ve mali işbirliği projeleri ve programlarına da uygulanacaktır.
4. Taraflar, diğer kalkınma ortakları tarafından yürütülen teknik ve mali işbirliği programlarının çakışmasını önlemek için koordineli olarak çalışacaklardır.
5. Bu Anlaşma, beş (5) yıllık bir süre için geçerlidir ve Taraflardan birinin diğer Tarafa diplomatik kanal aracılığıyla fesih etme niyetini anlaşma bitim tarihinden en az altı (6) ay önce yazılı olarak bildirmediğe, bir sonraki beş (5) yıllık dönem için otomatik olarak yenilenir.
6. Bu Anlaşmanın feshi, hâlihazırda sürmekte olan ya da sona eren teknik ve mali işbirliği faaliyetlerini, projelerini ve programlarını etkilemeyecektir. Bu Anlaşmanın hükümleri, bu Anlaşmanın feshinden önce başlatılan projelere ve programlara uygulanmaya devam edecektir.
7. Bu Anlaşma, Taraflarca altı (6) ay önceden diplomatik kanal aracılığıyla yazılı olarak bildirilmek kaydıyla herhangi bir zamanda feshedilebilir.

İşbu Anlaşma, Hükümetlerince tam yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar tarafından İstanbul’da 03.11.2018 tarihinde Türkçe, Ukraynaca ve İngilizce dillerinde her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması durumunda İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Ukrayna Hükümeti Adına

Dr. Serdar ÇAM
TİKA Başkanı

Stepan KUBIV
Ukrayna Başbakan Birinci Yardımcısı
Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakanı

2020/60892787/30893441

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği Ukrayna Dışişleri Bakanlığına saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin 9 Nisan 2019 tarih ve 23139219 sayılı Notasına atıfla, İstanbul'da 3 Kasım 2018 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması"nın Türk tarafındaki onay sürecinin tamamlanabilmesini teminen, bahsekonu Notada yer alan ve sözkonusu anlaşmanın Türkçe nüshalarında yapılması ihtiyacı doğan değişiklikleri bir kez daha aşağıda sunmaktan onur duyar.

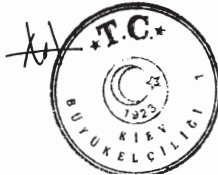
- İngilizce metnin 4. maddesinin 3. fıkrasında yer alan "to finance supplying of goods, equipment and materials" ifadesinin Türkçe metinde "mal, teçhizat ve malzemelerin tedarikini finanse etmek" şeklinde tadil edilmesi
- İngilizce metnin 7. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "... provided by TİKA to Ukrainian Party and used by recipients in projects, programs and activities of technical and financial cooperation" ifadesinin Türkçe metinde "TİKA'nın Ukrayna tarafına teknik ve mali işbirliği projelerinde, programlarında ve faaliyetlerinde sağladığı ve alıcılar tarafından kullanılan" olarak tercüme edilmesi

Bu çerçevede, anlaşma metninde yukarıdaki düzeltmeler uygun görüldüğü takdirde, işbu Notanın alındığına ve önerilen düzeltmelerin Ukrayna tarafınca kabul edildiğine dair bir Notanın Büyükelçiliğe iletilmesi Saygıdeğer Bakanlıktan rica olunur.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği, bu vesileyle Ukrayna Dışişleri Bakanlığına en derin saygılarını yineler.

Kiev, 16 Ocak 2020

Ukrayna Dışişleri Bakanlığı
Kiev

Міністерство
закордонних справ
України

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

660/23-612/1-26249

Ukrayna Dışışleri Bakanlığı Ukrayna nezdinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin Ukrayna Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 3 Kasım 2018 tarihinde yapılan Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Türkçe metnine tadillerin getirilmesine ilişkin 16 Ocak 2020 tarih ve 2020/60892787/30893441 sayılı ile 9 Nisan 2019 tarih ve 2019/60892787-Kiev BE/23139219 sayılı Notalarına atıfla, aşağıdaki hususları iletmekten onur duyar.

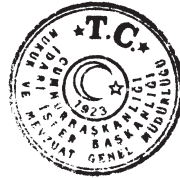
Türk tarafınca Anlaşmanın Türkçe metnine ilgili tadillerin getirilmesi ve 1969 yılı Viyana Uluslararası Anlaşmalar Sözleşmesinin 79.Maddesinin hükümlerine uygun olarak sözkonusu tadillerin nota teatisi yoluyla düzenlenmesi hususunda Ukrayna tarafının bir itirazı bulunmamaktadır.

Ukrayna Dışışleri Bakanlığı bu vesileyle, Ukrayna nezdinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

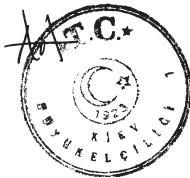
Kiev, 22 Nisan 2021

Ukrayna nezdinde
Türkiye Cumhuriyeti'nin Büyükelçiliği
Kiev

mfa.gov.ua

32677607

TBMM Basımevi - 2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(Sıra Sayısı: 182)